

PHÁP LUẬT VỀ KIỂM SOÁT NỘI BỘ TRONG CÔNG TI NIÊM YẾT TẠI HOA KỲ

BÀI HỌC KINH NGHIỆM CHO VIỆT NAM

PHẠM VĂN QUANG *

Tóm tắt: Gian lận báo cáo tài chính tại nhiều công ty niêm yết ở Việt Nam đang là vấn đề được quan tâm, đặc biệt trong bối cảnh hệ thống kiểm soát nội bộ chưa phát huy tối đa hiệu quả. Việc thiếu sự kiểm tra, giám sát chặt chẽ khiến cho tình trạng gian lận tài chính có thể xảy ra dễ dàng, ảnh hưởng nghiêm trọng đến tính minh bạch và ổn định của thị trường tài chính. Chính vì vậy, việc nghiên cứu và học hỏi kinh nghiệm từ các quốc gia có hệ thống pháp luật phát triển về kiểm soát nội bộ là rất quan trọng. Hoa Kỳ với những quy định chặt chẽ trong Đạo luật Sarbanes-Oxley (SOX), đã xây dựng hệ thống kiểm soát tài chính nghiêm ngặt, mang lại nhiều bài học có thể tham khảo để cải thiện khung pháp lý và hệ thống kiểm soát nội bộ tại Việt Nam, nhằm nâng cao chất lượng quản trị doanh nghiệp và đảm bảo tính minh bạch trong các hoạt động tài chính.

Từ khoá: Kiểm soát nội bộ; công ty niêm yết; doanh nghiệp; báo cáo tài chính; Hoa Kỳ

Nhận bài: 09/11/2024

Hoàn thành biên tập: 28/8/2025

Duyệt đăng: 28/8/2025

LEGAL REGULATIONS ON INTERNAL CONTROL IN LISTED COMPANIES IN THE UNITED STATES: LESSONS FOR VIETNAM

Abstract: Financial statement fraud is a pressing issue at many listed companies in Vietnam, particularly because of ineffective internal control systems. The lack of strict monitoring and supervision allows financial fraud to occur easily, severely affecting the transparency and stability of the financial market.. Therefore, it is essential to study and learn from the experiences of countries with developed legal systems for internal control. The U.S., with its strict regulations in the Sarbanes-Oxley Act (SOX), has established a rigorous financial control system, providing valuable lessons that Vietnam can reference in improving the legal framework and internal control system in Vietnam, aiming to enhance corporate governance quality and ensure transparency in financial activities.

Keywords: Internal control; listed companies; enterprises; financial statements; the United States

Received: 9 November; Editing completed: 28 August 2025; Accepted for publication: 28 August 2025

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế và sự phát triển không ngừng của thị trường tài chính, kiểm soát nội bộ (KSNB) đã trở thành yêu cầu thiết yếu đối với các công ty niêm yết (CTNY) nhằm đảm bảo tính minh bạch,

giảm thiểu rủi ro và bảo vệ lợi ích của nhà đầu tư. Có thể thấy, báo cáo tài chính (BCTC) là nguồn cung cấp thông tin tài chính của doanh nghiệp và không thể thiếu nhằm kết nối với cơ quan nhà nước, nhà đầu tư và các bên liên quan. BCTC có vai trò quan trọng trong việc một nhà đầu tư có thể đưa ra quyết định đầu tư vào doanh nghiệp hay

* Sinh viên, Trường Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh
E-mail: pvquanghcmulaw@gmail.com